

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง การจดทะเบียนพาณิชย์

สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผู้รับผิดชอบ/ผู้จัดทำ
นายพลเทพ ศรีลัมพ์
ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่

คำนำ

ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) กำหนดให้กรม พัฒนาธุรกิจการค้าถ่ายโอนงานจดทะเบียนพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ จาก องค์การบริหารจังหวัด (อบจ.) ให้แก่เทศบาลและ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และยังไม่ได้จัดทำคู่มือการจดทะเบียนพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของนายทะเบียนพาณิชย์พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งหมายให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ได้เป็นอย่างดี

สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง การจดทะเบียนพาณิชย์

การจดทะเบียนพาณิชย์

ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนพาณิชย์ เป็นบุคคลธรรมดาคนเดียว หรือหลายคน(ห้างหุ้นส่วนสามัญ) หรือนิติบุคคลรวมทั้งนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่มาตั้งสำนักงานสาขาในประเทศ ซึ่งประกอบกิจการอันเป็นพาณิชย์กิจตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด ดังนี้

๑. การทำโรงสีข้าว และการทำโรงเลื่อยที่ใช้เครื่องจักร
๒. การขายสินค้าไม่ว่าอย่างใด ๆ อย่างเดียวหรือหลายอย่างก็ตาม คิดรวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งวันใดขายได้เป็นเงิน ตั้งแต่ ๒๐ บาทขึ้นไป หรือมีสินค้าดังกล่าวไว้เพื่อขายมีค่ารวมทั้งสิ้นเป็นเงินตั้งแต่ ๕๐๐ บาทขึ้นไป
๓. การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนค้าต่างซึ่งทำการเกี่ยวกับสินค้าไม่ว่าอย่างใด ๆ อย่างเดียวหรือหลายอย่างก็ตาม และสินค้านั้นมีค่ารวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งวันใดเป็นเงินตั้งแต่ ๒๐ บาทขึ้นไป
๔. การประกอบหัตถกรรมหรือการอุตสาหกรรมไม่ว่าอย่างใด ๆ อย่างเดียวหรือหลายอย่างก็ตาม และขายสินค้าที่ผลิตได้มีค่ารวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งวันใดเป็นเงินตั้งแต่ ๒๐ บาทขึ้นไป หรือวันหนึ่งวันใดมีสินค้าที่ผลิตได้มีค่ารวมทั้งสิ้นเป็นเงินตั้งแต่ ๕๐๐ บาทขึ้นไป (สำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ทำสวนยางซึ่งนำ น้ำยางที่กรีตได้จากสวนยางของตนเอง มาทำเป็นยางแผ่น ยางดอก หรือยางรมควันออกขาย ในขณะนี้ได้รับ การผ่อนผันจะไม่จดทะเบียนพาณิชย์ก็ได้)
๕. การขนส่งทางทะเล การขนส่งโดยเรือกลไฟ หรือเรือยนต์ประจำทาง การขนส่งโดยรถไฟ การขนส่งโดยรถราง การขนส่งโดยรถยนต์ประจำทาง การขายทอดตลาด การรับซื้อขายที่ดิน การให้กู้ยืมเงิน การรับแลกเปลี่ยน หรือซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อหรือขายตัวเงิน การธนาคาร การประกันภัย การทำโรงรับจำนำ และการทำโรงแรม
๖. การขายหรือให้เช่าแผ่นซีดี แอปบันทึก วิดีทัศน์ แผ่นวีดิทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นวีดิทัศน์ระบบดิจิทัล เฉพาะที่เกี่ยวกับการบันเทิง
๗. การขายอัญมณี หรือเครื่องประดับซึ่งประดับด้วยอัญมณี
๘. การซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
๙. การบริการอินเทอร์เน็ต
๑๐. การใช้เช่าพื้นที่ของเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
๑๑. การบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
๑๒. การผลิต รับจ้างผลิต แผ่นซีดี แอปบันทึก วิดีทัศน์ แผ่นวีดิทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นวีดิทัศน์ระบบ

ดิจิทัล เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิง

๑๓. การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต

๑๔. การให้บริการฟังเพลงและร้องเพลงโดยคาราโอเกะ

๑๕. การให้บริการเครื่องเล่นเกมส์

๑๖. การให้บริการตู้เพลง

๑๗. โรงงานแปรรูปภาพ แกะสลักและการทำหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีกการค้าส่งงาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง ในกรณีที่ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจการตาม ๑-๕ เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัดตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ได้รับความยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ แต่หากผู้ประกอบการพาณิชย์กิจการตาม ๖-๑๗ จะไม่ได้รับการยกเว้นและต้องจดทะเบียนพาณิชย์เช่นเดียว กับบุคคลธรรมดา

หน้าที่ของผู้ประกอบการพาณิชย์ ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๕๙ มีดังต่อไปนี้

๑. เมื่อจดทะเบียนแล้ว ต้องจัดให้มีป้ายชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจการแสดงไว้ที่หน้าสำนักงานแห่งใหญ่ โดยเปิดเผยภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้จดทะเบียน ป้ายนั้นให้เขียนเป็นอักษรไทยอ่านได้ง่ายและชัดเจน และจะมีอักษรต่างประเทศด้วยก็ได้ แต่อักษรต่างประเทศต้องอยู่ใต้ชื่อภาษาไทย สำนักงานสาขาทุกแห่งก็จะต้องใช้ชื่อและจัดให้มีป้ายเช่นเดียวกับสำนักงานใหญ่ และจะต้องมีคำว่า “สาขา” ด้วย

๒. เมื่อได้รับใบทะเบียนพาณิชย์ (แบบ พค.๐๔๐๓) จากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว จะต้องแสดงใบทะเบียนพาณิชย์ไว้ ณ สำนักงานของตนในที่เปิดเผยซึ่งอาจเห็นได้ง่าย

๓. ถ้าใบทะเบียนพาณิชย์สูญหายหรือชำรุดต้องยื่นคำร้องขอรับใบแทนใบทะเบียนพาณิชย์ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่สูญหาย และเมื่อได้รับใบแทนไปแล้วก็ต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับ ข้อ ๒.

๔. เมื่อนายทะเบียนพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปทำการตรวจสอบในสำนักงานของผู้ประกอบการพาณิชย์ ก็จะต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

๕. เมื่อนายทะเบียนพาณิชย์เรียกผู้ประกอบการพาณิชย์ไปสอบสวนข้อความอันเกี่ยวกับการจดทะเบียน ผู้ประกอบการพาณิชย์จะต้องไปพบนายทะเบียนพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเร็วและต้องให้ถ้อยคำที่เป็น ความจริงต่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

พาณิชย์กิจการที่ได้รับการยกเว้น ไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ คือ

๑. การค้าเร่ การค้าแผงลอย

๒. พาณิชยกรรมเพื่อการบำรุงศาสนาหรือเพื่อการกุศล

๓. พาณิชยกรรมของนิติบุคคลซึ่งได้มีพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น

๔. พาณิชยกรรมของกระทรวง ทบวง กรม

๕. พาณิชยกรรมของมูลนิธิ สมาคม สหกรณ์

๖. พาณิชยกิจซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่

บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ จดทะเบียน ที่เป็นนิติบุคคลตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และได้ยื่นแบบแสดงรายการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ของห้างหุ้นส่วนบริษัทไว้แล้วต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ยกเว้นบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ จดทะเบียน ที่ประกอบกิจการต่อไปนี้ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ด้วย

(๑) ขาย ให้เช่า ผลิต หรือรับจ้างผลิต แผ่นซีดี แถบบันทึก ริดิตทัศน์ แผ่นริดิตทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นริดิตทัศน์ระบบดิจิทัล เฉพาะที่เกี่ยวกับการบันเทิง

(๒) ขายอัญมณี หรือเครื่องประดับซึ่งประดับด้วยอัญมณี

(๓) ซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต บริการอินเทอร์เน็ตให้เช่าพื้นที่ของเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย บริการเป็นตลาดกลางในการซื้อ ขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

(๔) การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต

(๕) การให้บริการฟังเพลงและร้องเพลงโดยคาราโอเกะ

(๖) การให้บริการเครื่องเล่นเกมส์

(๗) การให้บริการตู้เพลง

(๘) โรงงานแปรรูปภาพ และสลักและการทำหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีกการค้าส่ง งาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง

เอกสารที่ใช้ขอรับบริการกรณีขอจดทะเบียนพาณิชย์ (รายใหม่)

- สำเนาบัตรประชาชน (ผู้จด) จำนวน ๑ ฉบับ
- สำเนาทะเบียนบ้านหรือสถานที่ตั้งร้านค้าพาณิชย์ จำนวน ๑ ฉบับ
- สำเนาสัญญาเช่า/หนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่ จำนวน ๑ ฉบับ
- หนังสือมอบอำนาจ(ถ้ามี)พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจ จำนวน ๑ ชุด
- แผนที่ตั้งร้าน จำนวน ๑ ฉบับ
- รูปถ่าย หน้าร้าน และ ภายในร้าน จำนวน ๑ ชุด

เอกสารที่ใช้ขอรับบริการกรณีขอเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนพาณิชย์

- ใบทะเบียนพาณิชย์ตัวจริง จำนวน ๑ ฉบับ
- สำเนาบัตรประชาชน จำนวน ๑ ฉบับ
- หนังสือมอบอำนาจ(ถ้ามี)พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจ จำนวน ๑ ชุด

เอกสารที่ใช้ขอรับบริการกรณีขอเลิกประกอบพาณิชย์

- ใบทะเบียนพาณิชย์ตัวจริง จำนวน ๑ ฉบับ
- สำเนาบัตรประชาชน จำนวน ๑ ฉบับ
- หนังสือมอบอำนาจ(ถ้ามี)พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจ จำนวน ๑ ชุด

อัตราค่าธรรมเนียม

- จัดทะเบียนพาณิชย์ใหม่ ทพ.๐๔๐๓ ราคา ๔๐ บาท
- เปลี่ยนแปลงทะเบียนพาณิชย์ รายการละ ๒๐ บาท
- เลิกประกอบพาณิชย์ รายการละ ๒๐ บาท
- ขอคัดสำเนา ๓๐ บาท
- ขอใบแทนใบทะเบียนพาณิชย์ ๓๐ บาท